

1746. Die 12. Aprilis in Senatu et Communitate.

Az Elepnek elosztása iránt Determinaltatik:

A N. Tanácsnak és Gommunitasnak szakasztassék ki egy darab, a melyből Senator Uramék közül egynek-egynek négy nyilas, T. Biró Urnak a proportione, a N. Communitasbeli személyeknek pedig két-két nyilas adattassék. Annakutána a közönséges Népnék uttzák számára szakasztassék ugy mind az által, hogy mivel a Piacz uttzai lakosoknak feles béres földei vadnak, ugy hogy két uttzának is több nem volt, azért az uttzának szakasztassék ki öt egy forma darab föld, Piacz uttzának pedig felényi, melly azután a lakosok között Portio és szolgálat után osztassék, és inkább az olyanoknak akiknek *ide be*¹⁾ szántó-földei nem volnának.

Az osztás formája.

Vagyon az Elepen nyilas	1391.
T. Biró Urnak jut ebbül	8
Fürmender Urnak	6
14 Senator Uraméknak, ki hagyván N. Király István Uramat	48
Notarius Szeremley József Urnak	4
A N. Communitasnak 52 személyre, kivéven Matolcsi Samuel Uramat, két nyilással számlálván	104
Marad	1221.
Ezek elosztván tizenegy részre Piacznak jut egy rész Marad 1110.	111.
Ez öt uttzára egyenlőképen H(atvan) P(éterfia) Cs(apó) Cz(egled), V(arga), felosztván jut egy uttzának a többinek hasonlőképpen.	222.

Közli: *Zoltai Lajos.*

(Prot. Rel. 1742—1755. 256—257 l.)

A KAPUVÁRI URAD. SZÁMVITELE 1686-BAN.

a) *Kapuvár készpénzjövedelméről való generalis commissio. 1686.*

Kapuvári jószágban az urbarium szerint való jövedelem perceptioja és erogatioja, commissiónk mellett a mint azok documentumja, mellyek a számadásban szükségesek, ugymint: elégséges quietantiák és recognitiók, kiktől köllessék perceptiókban és erogatióban azokat venni, kiadatott generalis commissiónk *kapuvári tisztartónknak Borsos Ferencz-nek*, melly mellett jövendőbeli számadásit difficultás nélkül befogjuk venni.

¹⁾ Tudniillik akiknek az Ondódon, mely a városhoz közel fekszik, ház utáni földjeik nincsenek. (Zoltai.)

A mely helyeken a victualét pénzül fizetik meg, percipialjon egy özért	-----	1 f. — d.;
egy ebéd halért	-----	1 f. 50 "
egy vödör csikért	-----	1 f. 50 "
egy gyékény rákért	-----	6 "
egy tyukért	-----	7 "
egy kappanért	-----	10 "
egy ludért	-----	20 "
egy med ¹⁾ vajért	-----	20 "
egy turóért	-----	3 "
három tyukmonyért	-----	1 "

Mindenütt vegyen azon helység birájától elégséges recognitiót.

Az eladott buza, gabona, árpa, zab mint költ, azokról az ispán és kasznár adjon számot és recognitiót.

A várban ha mi épület szükséges, vagy elromlott eszközök megcsináltatása kívántatnék, a minemű költség reá megyen, a mesteremberektől vegyen recognitiót; a több aprólékokról pedig a porkolábtul.

Kapuvári majorságban, ha mi szükséges eszközök vételére és csináltatására kívántatik költség, a porkoláb és pallér recognoscálja.

Kapuvári béres szekerekhez való szükséges munkákat és eszközök megvételét a porkoláb és pallér recognoscálja.

A taligás kocsihoz lovakhoz a mit veszen és azokra költ, porkoláb és pallér recognoscálja.

Kapuvári tiszteink szállásin való épületeket, és beléjük szükséges eszközökre való költségeket, a mester emberek, az aprólékosokat porkoláb és pallér recognoscálja.

Hasonlóképen az ott való kertész házához építesse s szükséges eszközöket vegyen a kertésznek, melyeket recognoscáljon pallér és a mesteremberek.

A korcsmákon való szükséges épületeket és eszközöket a mesteremberek és a helységnek birái recognoscálják. Hasonlóképpen a vámházakon és hidakon tölt költségeket is a vámosok recognoscálják.

Babothi salétromos kemenczéktől való épületeket és *salétromfőzők*höz szükséges eszközök vásárlását a mesteremberek és a salétromos recognostrálják.

Kapuvári, beledi, babothi, vitnyédi *malmokon* való szükséges épületeket a mesteremberek, a több eszközök vásárlását pedig és csináltatását, malomkövek két- s harmadrész vásárlása árát a négy malomban a molnárok recognoscálják.

Pordányi major építésére való költségeket a mesteremberek, a szükséges eszközök vásárlását pedig, recognoscálja az ispán vagy a bíró.

Gulya és *juhok* szükségére, úgy mint a vaj főzéshez, sajt csináláshoz, a mennyi só kívántatik, arról az ispán adjon recognitiót.

Boldogasszong képe előtt való lámpásokhoz minden pénteken estve mikor besötétedik, olajt adjon, mely téssen napszámot Nr. 52. A hét Boldogasszony napokon estvén is, a mely téssen napszámot Nr. 14. Az szerint Szombatokon, Karácsony ujesztendő, három husvét, három

1) Meszöl.

pünkösöd, Szentháromság, Krisztusurunk mennybemenetele, Urnap, Mindszent, halottak napjaiban, mindenik estvéivel együtt, melly teszen napot tizennyolczat. Mivel husvét, pünkösöd, Szentháromság napjainak estéi¹⁾ szombatra esnek, in toto esztendőn által teszen napot Nr. 84. A két lámpásra vegyen szükséges olajt, kiket a tisztartónál köll tartani.

A koldusoknak járandó tizenkét karjeczárt, mind az olajat, a plébános recognoscálja.

A *malom-Rába* halászatjára hálót és kötelet és más eszközöket vegyen, melyet a hálócsináló és pallér recognoscáljon.

*Barbacsia*k és *bésárkányiak* a fiscus idején száraz kocorma pénzt harminczöt forintot adtanak és mindenik falu egy-egy hordó bort árolt ki. Most pedig száraz csap pénzt és mindenik falu az egy-egy hordó bort árolja ki. *Belediek* az urbarium szerint sem tartoznak borárolással. Mindazonáltal az *Uj híd*ra a mennyi bor kívántatnék, tartoznak eleendő bort hordani.

*Barbacs*i tóra szükséges hajókat vegyen, és a mi ahhoz kívántatik megcsináltassa. (A bíró recognoscáljon róla.) Füvellésnek idején a lovászok hadnagyának asztálára, a mint a lovászoknak héti pénzekre, sóbeli praebendájokra, a mit proviedál, a hadnagy adjon recognitiót róla.

Az atyánkfiai közül, ha valamelyik általmenvén megtalálna szállani, avagy magunk szolgálai is, ha mi gazdálkodással leszen nekik, porkoláb adjon recognitiót róla.

A fölküldött halakról, rákokról, csikokról és más vad, szükséges konyhára valókról a quietantiákat azon várunkbeli sáffárunk adja ki, a hol adminisztrálta.

Nem lévén Kapuvárott conventió s pékünk, mikor kenyér sütése kívántatik, a sütőnek, — lékai és kereszturi szokás szerint sütő asszont még olcsóbban találhat, — magunk avagy a lovászok ha ott vannak, adjon a porkoláb recognitiót róla.

Juhok nyirésekor, az előbbeni szokás szerint, a nyirőkre az ispán és a bíró recognoscálja a költséget.

A szolga rendeknek conventiójok szerint köll megfizetni. A porkolábtól, pallértől avagy ispántól vegyen recognitiót contentálásokrul.

A számtartósághoz a mennyi papiros, spanyor viasz, spagét és tenta eszközök kívántatnak, azoknak illendő vásárlásokról vegyen recognitiót, noha ezek accidentiákból is kitelhetének.

Mivel mindent nem specificálhatni, a ki szükségképpen történik néha a költség dolgában: azért az olyan occurrentiákban, *praefectusunkat* ő kegyelmét requirálván, mindenekről az ő dispoziitiójatul engedelmességgel várjon, quietantiákat elegendes recognitiókat vévén olyan személyektől. Látván az olyan occurrentiákat is szükségesnek lenni, jövődéli számadásiban diffikultás nélkül bevezesszük.

Mínthogy tisztviselőink documentumiban feles fogyatkozások estek: annyiban, hogy subscriptió nélkül, paraszt és falusi pecsétek föltételekkel vagy kereszt vonásokkal állitják perceptiójokat és erogatiójokat, kiben kétség lehet, kárunk is történhetett: azért az ilyen helytelen, suspitióra való szokás eltávoztatására ennek utánna minden idén²⁾ jószágbeli

1) Vigiliái. — 2) Évben.

biráknak és interessatus szolgarendeknek, mester embereknek bizonyos terminus praefigáltassék, a hol praefectus uram jelenlétében praedio et quidem sub fide examine de continentiiis documentorum ő kegyelme által azon produktumok coramizáltassanak, nemcsak az irástudoké, hanem a többi is.

Jószáginkból járandó és percipialandó úgy erogalandó proventusról minden fertály esztendőben igaz extractust a cassában levő pénzzel együtt kezünkhöz hozzák vagy küldjék, igazán föl tévén, mennyit, honnan és mely nap, kiki közülök percipiált és erogált legyen. Nem külömben a kulcsárok és kasznárok is tudhassák hol mi legyen tovább való teendő dispositiókra nézve, kivel a szegénység között is a restantiák szaporítása távoztathassék.

Malmok és majorok épületire s reparatiójára feles költség menvén esztendőnként, mit ekkoráig csak a sáffár subscriptiója és paraszt pecsétek vagy kereszt vonások alatt emanált documentumokkal állitanak: ezek ennek utánna praefectus uram által vidímáltassanak, magunknak is az ilyen végbeviendő és végbevitt épületekről relatiót tévén.

Majorbéli szolgarend és cseléd, hogy ne csak az ordináriumból várja fizetését, igyekezzenek arra a tiszték, hogy azon szolgáló rendnek szorgalmatosságából szokott fizetésök a majorság szaporaságából kitellessék.

Szalmában vagy kepekben proveniált gabonáról némely tiszt számot nem adván, a *kasznárok* elégségesnek vélik, ha csak a bírák és sáffár által a pajtákból szemül bemérendő gabonáról csinálnak számadást, a többit csak közgondra hagyván; minthogy kárunkban járhat ez is: a dolognak bizonyos voltáért tartozzanak mindenféle gabona kepek száma szerint is — etiam in stramine — számot adni, a mely procreatióruól nekünk is minden évben extractus submitáltassék.

Hasonlóképpen a kulcsárok is, majorság-, hegyvám- és dézmabeli boroknak partiale registrumit is számadásuk mellé tegyék, excerpalandó és subscribálandó extractussal együtt, kinek mássát nekünk is megkülöndeni köteleztetnek.

A jószágnak alkalmatosságához és situssához képest a minemű marhák és majorságnak mennél több tartása kitelhetik, azoknak számát augeálni igyekezzenek, úgy az oeconomiabeli industriát, marhák hizlaltatását, a jószágban való mézeknek megvételét s haszonra való dolgok praeemptióját, viszont pénzzé tehető majorságnak eladását és quaesturát, in summa minden módon és tehetséggel hasznunkat követni és kárunkat távoztatni köteleztetnek. Lévéen arra hűttel is kötelezve:

Datum in arce nostra Kismarton die 1ma januarii. 1686.

Szülességrül ugymint szénarúl és sarjúrúl eddig a tiszték számot egészben nem, hanem csak arról adván, kit pénzen adtak, hogy ebben is ne láttassék valami kinn maradni, minden évben öl- vagy szekérszám föltétessék perceptióra és erogatióra, számadásba vétetvén:

egy tehenre télen sarju vagy széna	...	2	szeker.
Egy borjura	...	1	"
Vonó ökörre és szekeres lóra minden-	...	3	"
kére sarju vagy széna	...	10	"
100 juhra széna	...	10	"

A több uraság és uraimék, s jövő vendégek lovaira kelendőrül arra rendelt emberünk tartson számot, kiről specificációval az *Amiba* tartozzék.

Nem különben pénzen vásárolt és veendő vas eszközök, szegek és oeconomiabeli vásárlások, némellyek számban, némellyek pedig inventariumban, kiket illet, be és föl irattassanak.

b) *Kapuvári kasznár, kulcsár és konyhasáffárságrul való generalis commissio 1686.*

Ami kapuvári, pordányi majorinkban majorság- és dézma-asztagok avagy keresztszámokbul, hasonlóképpen azok elcsépletésébül proveniál. a kapuvári porkoláb, tömlöcztartó, pallér, pordányi bíró avagy ispánytul vegyen recognitiót elégségest.

Kapuvári jószágunkban levő malmunkban (a minthogy a *kapuvári* malomnak negyed része avagy negyedik köből jár, a *vitnyédi, baboti, beledi* molnároknál harmadik,) a mi a malmokbul proveniál, molnárinktól vegye annak idejében recognitiót róla.

Némely helyeken *földkőböllel* tartoznak, a mikor bevetik köblöt adnak róla, minden bevetett hold földtül egy köböllel (az *öreg köböllel*, melly a sopronyi mértéknél egy octállal és tizenhatod részszel nagyobb), a mi proveniál, azon helységbeli bírótul vegyen recognitiót róla, tisztartónk coramizációja alatt.

Borokat, a mi felső jószágunkból az oda való korcsmaházakon kapuvári jószágunkban levőkre adottakat és ott a kapuvári várunkban levő pinczékbe lerakottakat a porkoláb vagy tömlöcztartó jelenlétében tölese meg, a mi az első töltelékre a gántárfán megyen, a kik jelen voltak azoktul vegyen elégséges recognitiót magának.

Kézi töltelékül szokás szerint minden tiz akó borra egy soproni meszölt acceptálunk; a soproni csöbör borral 80 med., a fraknai csöbörrel 90, az akó szerint pedig 60 med. adjon számot; régi szokás szerint a korcsmárosoknak adja oda a söpreit: a mennyi bor a korcsmákon elkél azon helységbeli korcsmárostul vegyen recognitiót.

Esztendön által a kapuvári plébánusnak a szombati votivum miséje szolgáltatásáért a hat akó bort adja meg és a plebanustól vegyen recognitiót.

A mi a szolgarendeket illeti, a generalis conventionális szerint mindeneket contentáljon és vegyen recognitiót róla.

A mi buza gabona esztendön által megöröltetik, minden köböltül hetven font kenyérrül és egy fertály korpául adjon számot, az ollyan megöröltetett élétrül porkoláb avagy tömlöcztartótul vegyen recognitiót.

Szembéli gabona a mi eladatik esztendön által pénzül, annak eladásán (hogy adván köblit,) mind a mérésén a porkoláb avagy tömlöcztartó legyen jelen, és azoktul vegyen recognitiót.

Azon eladott gabonának az árát kapuvári tisztartónk kezéhez adván recognitiót vegyen róla.

Kapuvári várunkban levő pávák és majorunkban levő marhák avagy egyéb szárnyas majorság (akár pénzen vett) eledelekre mit adna; porkoláb vagy tömlöcztartótul vegyen recognitiót.

A raboknak adja meg napjában a két pár cipőt; hónapszám szerint avagy esztendőn által a mi azokra elkél, porkolábtul tömlőcztartótul vegyen recognitiót.

Ott nem létünkben a mi Urfiainkra valami költség lenne, praefectus avagy praeceptortul vegyen recognitiót. Az atyáinkfiai közül valaki által menet megszállana, avagy magunk szolgálai is a magunk dolgaiban, ha mi gazdálkodással leszen nekik, a porkoláb és tömlőcztartó adjon recognitiót rólok.

A füvellésnek idején a lovászok hadnagyának mind a lovászoknak mindeniknek két pár cipót adjon napjában, a hadnagy asztalára napjában két med. bort, ezetet, szalonnát, lisztet, darát, árpakását, köleskását és a mi konyhájára szükséges leszen.

A mi lovaink Sz. Mihály nap után ha ott lennének Sz. György napig mindenkor egy hatodál abrakot adjon mindeniknek napjában, hasonlóképpen az udvari népeink lovaira, úgy hogy minden köbőlről tizenhatod részzsel adjon számot; minden költséget az oda deputált hadnagyunk recognoscáljon.

Taligás lovainkra esztendőn által minden hétre két köből abrakot adjanak, a porkoláb-, tömlőcztartó- vagy pállértul vévén recognitiót róla.

Jószágunkban sokféle munkások, mesteremberek kívántatnak; a mi bor s kenyérbeli eledelt azoknak adnak, avagy egyéb konyhára való szükségeket, a mi azokra esztendőn által elkél, arról a porkoláb-, tömlőcztartó-, pállér-, pordányi bíró- vagy ispánytul vegyen elégséges recognitiót.

A koldusoknak járandó tizenkét cipót adja meg (ha azok nem volnának, semmit másnak ne adjanak,) vegyen recognitiót róla.

Hogyha a mi várainkban akármellyik helybe valamit küldenek, a kinek kezéhez küldik, attul vegyen quietantiát.

Minden köből árpátul egy fertály örlött árpakását, töretten peniglen fél köblöt, minden köből kölestül fél köből köleskásárul adjon számot.

Kapuvári jószágunkban levő korcsmárosinknak, mindeniknek a tizenkét köből gabonát adja meg s minden helységbeli korcsmárostul vegyen recognitiót róla.

Az *ásványi* vámon levő vámosnak szokás szerint a hat köből gabonát adja meg s azon vámostul vegyen recognitiót magának.

Vitnyédi erdőőrzőnek hat köből gabonát adjon és véle recognoscáltassa magát.

A péknek, mint a *kereszturi* várban, minden megsütött egy köből lisztül az egy meszől bort adja meg.

Porkoláb-, tömlőcztartó-, vagy pállértul vegyen recognitiót, ha a mi tisztartónk mesterembereknek vagy munkásoknak segítségök vagy munkájok fejében parancsolna adatni gabonát, bort, avagy egyéb konyhára való eszközt vagy szükségeket. Porkoláb vagy tömlőcztartó jelenlétében adja meg és azoktul vegyen recognitiót.

Barbacs tón való halászatnak idején az oda deputált halászmesternek kenyér, bor és konyhára való gazdálkodása legyen; a mi elkél, azon halászmestertül és a helységbeli bírótul vegyen recognitiót magának.

Juhok nyirésének idején a nyirőkre szokás szerint bor- és kenyérbeli gazdálkodással legyen; a mi azokra elkelne, a *pordányi* bíró- és ott való ispánytul vegyen recognitiót.

Néha marháink majorinkban megbetegednek; szükségképpen kívántatik a hozzájuk való látás vagy orvoslás. Az olyan embernek, a melly gyógyíthatna, szolgálatjához képest gabonával fizessen meg, s a porkolábtul, pallértul, pordányi biró- és ispánytul vegyen recognitiót.

Vármegeyében ha valakit deputálnának, azoknak gazdálkodással legyen, és vegyen recognitiót.

Praefectusunk valamit nevünkkel parancsolna, akármiben legyen, engedelmesen a tévő legyen.

Mivel mindent nem specificálhatni, a mi néha szükségképpen történik erogatiók dolgában, azért a mi olyan occurálna, s szükséges dolgainkban valamit erogálna, akár mi névvel nevezett legyen, elégséges quietantiát vegyen róla, ha azt akarja, hogy jövődöbeli számadásiba mindin difficultás nélkül bevegyük.

Datum in arce nostra *Kismartoniensi* die 1ma Januarii, Anno 1686.

A kasznárok számadásukban feles költséget tévén föl majorságokra, s a majorságnak számát föl nem írván: hogy abban is illendő és nem tékozlásképpen foljon a rendtartás, engedtetik *egy hétig*

száz sörtvéstre korpá	Cub: 2
és árpa vagy zab, vagy buzaalja avagy haj-		
dina nyárban	Cub: 1
télen	Cub: 2

málé teremvén ezt megkimélhetni.

40 pókára	}	árpa	Cub: 8
100 ludra		buzaalja	Cub: 5
200 tikfira és tikra		köles vagy gabona	Cub: 2
50 réczére		zab vagy hajdina:	10
És galambházhoz zab vagy hajdina	Cub: 5		

esztendőnként és nem több.

(A kismartoni Hg. Eszterházy-féle levéltárban levő eredetiről.)

Közli: *Dr. Merényi Lajos.*